

Hallituksen esitys Eduskunnalle Moldovan kanssa kansainvälisestä maantieliikenteestä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että Eduskunta hyväksyisi Moldovan kanssa kesäkuussa 1997 tehdyn kansainvälistä maantieliikennettä koskevan sopimuksen ja sen voimaansaattamista koskevan lakiehdotuksen.

Sopimus on Suomen ja eräiden Euroopan unionin ulkopuolisten valtioiden kanssa tehtyjen sopimusten kaltainen ja sen tarkoituksena on saattaa maiden välisten maantiekuljetusten järjestelyt kansainvälisen käytännön mukaisiksi.

Sopimuksen keskeisenä tavoitteena on kuljetuslupajärjestelmän käyttöönotto maiden välisissä linja-auto- ja kuorma-autokuljetuksissa. Lisäksi sopimuksessa on määräyksiä velvollisuudesta ilmoittaa rikkomuksista ja niiden seuraamuksista toisen so-

pimuspuolen viranomaisille sekä määräyksiä eräiden liikenteen harjoittamiseen liittyvien verojen, maksujen ja tullien vastavuoroisesta vapautuksesta.

Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen, että sopimuksen voimaansaattamiselle välttämättömät lainsäädännölliset toimenpiteet on saatettu loppuun.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kun sopimus tulee voimaan.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Nykyinen tilanne ja toimivalta	3
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	3
3. Esityksen vaikutukset.....	3
3.1. Taloudelliset vaikutukset.....	3
3.2. Ympäristövaikutukset.....	4
3.3. Yritysvaikutukset	4
4. Asian valmistelu.....	4
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	4
1. Sopimuksen sisältö	4
2. Lakiehdotuksen perustelut	5
3. Voimaantulo.....	6
4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys.....	6
LAKIEHDOTUS	9
Moldovan kanssa kansainvälisestä maantieliikenteestä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta	9
LIITE	10

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja toimivalta

Neuvostoliiton hajottua ja Moldovan itsenäistyttyä on osoittautunut tarpeelliseksi tehdä maantieliikennesopimus Suomen ja Moldovan välillä. Sopimus vakiinnuttaa kansainvälisten maantiekuljetusten hallinnollisia menettelyjä. Molempien maiden liikenneministeriöt ovat toistaiseksi vaihtaneet kansainvälisen käytännön mukaisia kuljetuslupia tavaraliikenteen harjoittamiseen. Liikenne on toistaiseksi ollut varsin vähäistä.

Sopimuksella on tarkoitus järjestää suomalaisten liikenteenharjoittajien maantiekuljetukset Moldovan kanssa samoilla periaatteilla tapahtuvaksi kuin muidenkin Euroopan unionin ulkopuolisten Keski- ja Itä-Euroopan maiden kanssa. Samankaltaiset sopimukset Suomella on muun muassa Bulgarian (SopS 58—59/1970), Puolan (SopS 17—18/1970), Romanian (SopS 54—55/1968), Unkarin (SopS 25—26/1968) ja Ukrainan (SopS 42—43/2000) kanssa.

Liikenne kuuluu Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa palveluiden alaan, jossa jäsenvaltioilla on edelleen toimivaltaa. Toimivallanjako ei ole selvä, minkä vuoksi komission on luodessaan yhteistä liikennepoliittikkaa kolmansia maita kohtaan pyydettävä säännönmukaisesti liikenneministerien neuvostolta erillinen valtuutus neuvotteluiden käymiseen. Yhteisön tehtyä liikennettä koskevan sopimuksen kolmannen maan kanssa, jäsenvaltiot eivät voi enää tehdä sopimusta samasta asiasta. Euroopan unioni on tehnyt muun muassa rautatie- ja maantieliikennesopimuksen Sveitsin kanssa (EYVL L 114, 30.4.2002, s. 91—127), läpikulkuliikennesopimukset Unkarin (EYVL L 108, 18.4.2001, s. 28—47), Romanian (EYVL L 142, 31.5.2002, s. 75—91) ja Bulgarian (EYVL L 108, 18.4.2001, s. 6—26) kanssa sekä sopimuksen linja-autoilla tapahtuvasta kansainvälisestä satunnaisliikenteestä (Interbus-sopimus, EYVL L 321, 26.11.2002, s. 13—43). Interbus-sopimuksen 25 artiklan mukaan

sen määräykset korvaavat sopimuspuolten välisten sopimusten asiaa koskevat määräykset. Moldova on allekirjoittanut Interbus-sopimuksen 28 päivänä syyskuuta 2000, mutta ei ole toistaiseksi siihen vielä liittynyt. Mikäli Moldova liittyy Interbus-sopimukseen, se korvaa tämän sopimuksen 4 artiklan satunnaista liikennettä koskevat määräykset.

Euroopan yhteisön kauppapolitiikan keskeisenä osana tulliasiat kuuluvat yhteisön yksinomaiseen toimivaltaan ja sopimuksen 13 artiklan tulleja ja tullittomuuksia koskevat määräykset ovat siten yhteisön tullilainsäädännön alaisia. Tullittomuuksista säädetään muun muassa yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 918/1983. Asetus ei estä jäsenvaltiota myöntämästä tullittomuutta, joka kuuluu kansainvälisen sopimuksen nojalla tavanomaisesti kuuluviin etuoikeuksiin. Artiklan tulleja koskevat määräykset eivät ole ristiriidassa yhteisön voimassa olevan lainsäädännön kanssa.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Sopimuksen määräykset tarjoavat molempien maiden liikenteen harjoittajille vastavuoroisen vapauden kuljetuselinkeinon harjoittamiseen maiden välisissä ja niiden kautta sekä niistä kolmanteen maahan tapahtuvissa maantiekuljetuksissa.

Sopimuksella luodaan myös vakiintuneet menettelytavat maantiekuljetuksia haittaavien esteiden käsittelemiselle maiden viranomaisten välillä. Lisäksi on sovittu maiden omien säädösten ja kansainvälisten sopimusten noudattamisesta.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Sopimuksella ei ole valtion talousarvioon ulottuvia vaikutuksia.

3.2. Ympäristövaikutukset

Suomen ja Moldovan välinen maantieliikenne on ollut varsin vähäistä. Sopimuksen ei arvioida merkittävästi lisäävän maantieliikennettä maiden välillä eikä sopimuksella tässä suhteessa ole ympäristövaikutuksia.

3.3. Yritysvaikutukset

Maantieliikenteen Suomen ja Moldovan välillä odotetaan jatkuvan vähäisenä eikä sopimuksella siten ole merkittäviä yritysvaikutuksia. Sopimuksella vahvistetaan nykyisen käytännön mukaiset menettelytavat.

4. Asian valmistelu

Neuvottelut kansainvälistä maantieliikennettä koskevasta sopimuksesta Suomen ja Moldovan välillä käytiin kirjeitse vuoden 1997 alussa. Sopimus allekirjoitettiin Helsingissä 24 päivänä kesäkuuta 1997.

Hallituksen esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä virkatyönä. Ulkoasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä ja oikeusministeriöltä pyydettiin esityksestä lausunnot. Annetut lausunnot otettiin huomioon esityksen jatkovalmistelussa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimuksen sisältö

1 artikla. Artiklassa määritellään sopimuksen soveltamisala. Sopimuksen mukaan molempien maiden liikenteenharjoittajilla on oikeus harjoittaa maantieliikennettä maiden välillä tai niiden kautta.

2 artikla. Artiklan mukaan sopimuksen määritelmänä käytetään sopimuspuolten allekirjoittamien sopimusten ja Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission (ECE) sisämaan liikennekomitean määritelmiä.

3 artikla. Artiklan mukaan säännöllinen henkilöliikenne sopimuspuolten alueiden välillä tai niiden alueiden kautta kolmansiiin maihin on luvanvaraista. Säännöllistä henkilöliikennettä on lähinnä luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain (343/1991), myöhemmin henkilöliikennelaki, 2 §:ssä tarkoitettu linjaliikenne.

Artiklassa on myös lueteltu ne tiedot, jotka on lähetettävä toisen osapuolen asianomaiselle viranomaiselle luvan saamiseksi.

4 artikla. Artiklan mukaan lupaa ei tarvita satunnaiseen henkilöliikenteeseen eli lähinnä henkilöliikennelain 2 §:n tarkoittamaan tilausliikenteeseen kun matka tapahtuu "suljetuin ovin" tai ajoneuvo vie matkustajat rekisteröintivaltioista palaten tyhjänä tai menee

tyhjänä tuoden matkustajat rekisteröintivaltioon. Kuljettajalla on oltava mukanaan matkustajaluettelo.

Jos Moldova liittyy edellä mainittuun Interbus-sopimukseen, se korvaa tämän artiklan satunnaista liikennettä koskevat määräykset.

Sisäisen liikenteen kiellosta ja kolmannen maan liikenteen erityisluvuista on sovittu 10 artiklassa.

5 artikla. Artiklan mukaan tavaroiden kahdenkeskisiin ja läpikulkukuljetuksiin tarvitaan pääsääntöisesti lupa, joiden määrästä toimivaltaiset viranomaiset, 17 artiklan mukaan valtioiden liikenneministeriöt, sopivat vuosittain.

Poikkeukset lupamenettelystä on sovittu 6 artiklassa.

6 artikla. Artiklassa luetellut, eräät kansainvälisen käytännön mukaiset tavaraliikenteen poikkeuskuljetukset vapautetaan luvista.

Toimivaltaiset viranomaiset, eli 17 artiklan mukaan liikenneministeriöt (Suomessa nykyisin liikenne- ja viestintäministeriö), voivat päättää lisäpoikkeuksista. Luvanvaraisesta tavaraliikenteestä tiellä annetun lain (342/1991), myöhemmin tavaraliikennelaki, 5 §:n mukaan liikenne- ja viestintäministeriö voi, saatuaan asianomaisen valtuuden, sopia poikkeuksista lupamenettelystä kansainvälis-

ten maantiekuljetusten osalta. Artiklassa tarkoitettu menettely laajentaa tätä liikenne- ja viestintäministeriön valtuutta.

7 artikla. Artiklan mukaan toisen osapuolen alueen säädösten edellyttämät mittojen ja massojen ylittämistä koskevat erikoiskuljetusluvut on hankittava asianomaiselta viranomaiselta, Suomessa Tiehallinnolta. Erikoiskuljetusluvista on säädetty erikoiskuljetuksista ja erikoiskuljetusajoneuvoista annetussa liikenneministeriön päätöksessä (1715/1992)

8 artikla. Vaarallisten aineiden kuljetuksissa noudatettaisiin artiklan mukaan vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä kuljetuksista tehtyä sopimusta (ADR) (SopS 23/1979), mutta Moldovan alueella vaaditaan erityisluupa.

9 artikla. Artiklassa todetaan, että maantiekuljetuksissa on noudatettava sen sopimuspuolen lakeja ja määräyksiä, jonka alueella kuljetus suoritetaan.

10 artikla. Valtion sisäinen henkilö- tai tavaraliikenne (kabotaasiliikenne) toisessa sopimusvaltiossa rekisteröidyllä ajoneuvolla on artiklan mukaan kielletty ilman liikennöintiä toimivaltaisen viranomaisen lupaa. Lupavelvollisuus koskee myös liikennettä toisen sopimuspuolen ja kolmannen maan välillä.

11 artikla. Artiklan mukaan sopimuksen tarkoittamat kuljetukset ovat vastavuoroisuuden perusteella vapautettu lupien ja teiden käytöstä kannettavista veroista ja maksuista.

12 artikla. Artiklassa todetaan, että raja-, tulli- ja terveydenhoitotarkastukset tehdään noudattaen niiden kansainvälisten sopimusten määräyksiä, joihin molemmat sopimuspuolet ovat liittyneet. Sovellettavan sopimuksen puuttuessa noudatetaan sopimuspuolten kansallista lainsäädäntöä.

13 artikla. Artiklassa on sovittu eräistä vastavuoroisista vapautuksista tulleista ja lupiin liittyvistä maksuista. Tulleja ja tullittomuuksia koskevat määräykset ovat Euroopan yhteisön tullilainsäädännön alaisia. Tullittomuuksista säädetään muun muassa yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 918/1983. Asetus ei estä jäsenvaltiota myöntämästä tullittomuutta, joka kuuluu kansainvälisen sopimuksen nojalla tavanomaisesti kuuluviin etuoikeuksiin. Artiklan tulleja kos-

kevat määräykset eivät ole ristiriidassa yhteisön voimassa olevan lainsäädännön kanssa.

14 artikla. Artiklan mukaan molempien maiden toimivaltaiset viranomaiset, Suomessa liikenne- ja viestintäministeriö, ovat velvollisia antamaan tietoja toisen sopimuspuolen viranomaiselle sen liikenteen harjoittajan tekemistä sopimuksen rikkomuksista ja niistä seuranneista toimenpiteistä.

15 artikla. Sopimusta hallinnoimaan toimivaltaiset viranomaiset asettavat sekakomitean, joka kokoontuu tarvittaessa.

16 artikla. Artiklassa todetaan, että tämä maantieliikennesopimus ei vaikuta muiden kansainvälisten sopimusten johdosta syntyneisiin sopimuspuolten velvollisuuksiin ja oikeuksiin.

17 artikla. Artiklan mukaan toimivaltaiset viranomaiset ovat molempien maiden liikenneministeriöt (Suomessa nykyisin liikenne- ja viestintäministeriö).

18 artikla. Artiklassa määritellään tämän sopimuksen voimaantulo. Sopimus tulee voimaan kolmekymmentä päivää sen jälkeen, kun sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen, että sopimuksen voimaansaattamiselle välttämättömät lainsäädännölliset toimenpiteet on saatettu loppuun.

19 artikla. Artiklan mukaan sopimus on voimassa yhden vuoden voimaantulopäivästä lukien ja jatkuu sen jälkeen automaattisesti vuoden kerrallaan, jollei toinen osapuoli irtisano sitä kirjallisesti kolmea kuukautta ennen vuoden päättymistä.

Sopimus on allekirjoitettu suomen, moldovan ja englannin kielellä. Erimielisyyksien syntyessä etusija annetaan englanninkieliselle sopimusversiolle.

2. Lakiehdotuksen perustelut

Laki Moldovan kanssa kansainvälisestä maantieliikenteestä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

1 §. Pykälä sisältää säännöksen, jolla saataan voimaan ne sopimuksen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan.

2 §. Pykälä sisältää säännöksen, jonka mukaan kummankin sopimuspuolen toimival-

tainen viranomaisena voi luovuttaa toisen sopimuspuolen toimivaltaiselle viranomaiselle tietoja, jotka koskevat yksittäisen liikenteen harjoittajan tekemiä sopimusrikkomuksia ja niistä liikenteen harjoittajalle seuranneista toimenpiteistä. Säännös on tarpeellinen, koska viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan (621/1999) ei ole mahdollista luovuttaa tietoja toisen valtion viranomaiselle, jollei siitä ole lailla erikseen säädetty.

3 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin sopimus tulee voimaan.

3. Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan kolmekymmentä päivää sen jälkeen, kun sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen, että sopimuksen voimaansaattamiselle välttämättömät lainsäädännölliset toimenpiteet on saatettu loppuun. Esitykseen sisältyvä ehdotus voimaansaattamislainsäädännön tarkoituksena on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainvälisen velvoitteen määräykset. Sopimuksen määräykset on luettava lainsäädännön alaan, jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteita, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla taikka jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä tai siitä on

Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Kysymykseen ei vaikuta se, onko jokin määräys ristiriidassa vai sopuinnassa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11, 12 ja 45/2000 vp).

Sopimuksen eräät artiklat käsittelevät kansainvälisen maantieliikenteen lupajärjestelmää, lupaehtoja ja sallittuja liikennemuotoja. Näiden artiklojen säätämisyjärjestyksestä päätettäessä tulee ottaa huomioon perustuslain 18 § 1 momentti, jonka mukaan jokaisella on oikeus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään (PeVL 35/1998 vp, 4 ja 23/2000 vp) pitänyt elinkeinovapautta perustuslain 18 § 1 momentin mukaisena pääsääntönä, mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraistamisen olevan poikkeuksellisesti mahdollista. Valiokunta on pitänyt tärkeänä, että säännökset luvan edellytyksistä ja pysyvyydestä antavat ennustettavuuden viranomaistoiminnasta. Elinkeinotoiminnan luvanvaraisuudesta on aina säädettävä lailla.

Sopimuksen 1 artiklassa määritellään sopimuksen soveltamisala. Artiklan määräykset vaikuttavat välillisesti sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten sopimusmääräysten tulkintaan ja soveltamiseen ja kuuluvat siten lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 2 artiklan mukaan sopimuksessa sovelletaan molempia sopimuspuolia sitovien kansainvälisten sopimusten ja YK:n Euroopan talouskomission sisämaanliikennekomitean määritelmiä. Käsitteitä määrittävät sopimusmääräykset vaikuttavat välillisesti sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten määräysten tulkintaan ja soveltamiseen ja kuuluvat siten lainsäädännön alaan (esimerkiksi PeVL 6/2001).

Sopimuksen 3 artikla koskee säännöllisessä henkilöliikenteessä tarvittavia lupia, jotka molempien sopimuspuolien toimivaltaiset viranomaiset myöntävät omalle alueelleen. Suomen perustuslain 18 § 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Artiklan määräykset koskevat perustuslaissa turvatun elinkeinovapauden käyttämistä ja rajoittamista. Säännöllisestä henkilöliikenteestä on säädetty henkilöliikennelaisissa. Artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 4 artiklan mukaan lupaa ei tarvita satunnaiseen henkilöliikenteeseen kun matka tapahtuu "suljetuin ovin" tai ajoneuvo vie matkustajat rekisteröintivaltioista palaten tyhjänä tai menee tyhjänä tuoden matkustajat rekisteröintivaltioon. Kuljettajalla on oltava mukanaan matkustajaluettelo. Artiklan määräykset koskevat liikenteenharjoittajien oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita. Satunnaisesta henkilöliikenteestä on säädetty henkilöliikennelaissa. Artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 5 artiklan mukaan tavaraliikenne sopimuspuolten alueiden välillä tai niiden alueiden kautta kolmansiin maihin on pääsääntöisesti luvanvaraista. Sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset sopivat vuosittain lupien määrästä. Edellä mainitun perustuslain 18 § 1 momentin perusteella artiklan määräykset koskevat perustuslaissa turvattua elinkeinovapauden käyttämistä ja rajoittamista. Tavaraliikenteen lupajärjestelmästä on säädetty tavaraliikennelaissa. Artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 6 artiklan 1 kappaleessa on luettelo liikenneryhmistä, jotka on vapautettu 5 artiklan lupavaatimuksista. Artiklan 1 kappaleen määräykset koskevat liikenteenharjoittajien oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita. Artiklan 2 kappaleen mukaan sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset, Suomessa liikenne- ja viestintäministeriö, voivat sopia lisäpoikkeuksista. Tavaraliikennelain 5 §:n mukaan liikenne- ja viestintäministeriö voi saatuun asianomaisen valtuuden sopia poikkeuksista lupamenettelystä kansainvälisten maantiekuljetusten osalta. Artiklassa tarkoitettu menettely laajentaa tätä liikenne- ja viestintäministeriön valtuutta. Artiklan 2 kappaleen määräyksen osalta on Suomessa olemassa laintasoisia säännöksiä. Artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 10 artiklan mukaan kabaattasiliikenne ja liikenne toisen sopimuspuolen ja kolmannen maan välillä on kielletty ilman toisen sopimuspuolen toimivaltaisen viranomaisen myöntämää lupaa. Edellä mainitun perustuslain 18 § 1 momentin perusteella artiklan määräykset koskevat perustuslaissa turvattua elinkeinovapauden käyttämistä ja rajoittamista. Henkilöliikenteestä on

säädetty henkilöliikennelaissa ja tavaraliikenteestä tavaraliikennelaissa. Artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 11 artiklassa on sopimuksen tarkoittamat kuljetukset vastavuoroisuuden perusteella vapautettu lupien ja teiden käytöstä kannettavista veroista ja maksuista. Vapautukset ovat kansainvälisen käytännön mukaisia. Perustuslain 81 § 1 momentin mukaan valtion verosta säädetään lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Perustuslain 81 § 2 momentin mukaan valtion viranomaisten virkatoimien, palvelujen ja muun toiminnan maksullisuuden sekä maksujen suuruuden yleisistä perusteista säädetään lailla. Artikla sisältää määräyksiä valtion veroista ja maksuista vapauttamisesta ja siten määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 13 artiklassa on sovittu eräistä vastavuoroisista vapautuksista tulleista ja lupiin liittyvistä maksuista. Edellä mainitun perustuslain 81 §:n perusteella artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 14 artiklan mukaan molempien maiden asianomaiset viranomaiset ovat velvollisia antamaan tietoja toisen sopimuspuolen viranomaiselle sen liikenteenharjoittajan tekemistä sopimuksen rikkomuksista ja niistä seuranneista toimenpiteistä. Liikenteenharjoittajaa koskevien tietojen vaihdon kannalta on perustuslain 10 §:n turvaama yksityisyyden suoja merkityksellinen. Perustuslain 10 § 1 momentin mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 16 artiklan mukaan sopimus ei vaikuta niihin sopimuspuolten oikeuksiin ja velvoitteisiin, jotka johtuvat muista niiden tekemistä kansainvälisistä sopimuksista, joiden osapuolia ne ovat. Lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten sopimusmääräysten soveltamiseen välillisesti vaikuttavana artiklan määräys kuuluu lainsäädännön alaan.

Sopimus ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Näin ollen sopimus voidaan hyväksyä yksinkertaisella äänen enemmistöllä, ja ehdotus sen voimaansattamislainsiksi hyväksyä tavallisen lain säätämistarjestyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että

24 päivänä kesäkuuta 1997 tehdyn sopimuksen.

Eduskunta hyväksyisi Suomen tasavallan hallituksen ja Moldovan tasavallan hallituksen välillä kansainvälisestä maantieliikenteestä Helsingissä

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

Moldovan kanssa kansainvälisestä maantieliikenteestä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Helsingissä 24 päivänä kesäkuuta 1997 Suomen tasavallan hallituksen ja Moldovan tasavallan hallituksen välillä kansainvälisestä maantieliikenteestä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Sopimuspuolten toimivaltainen viranomaisen voi luovuttaa toisen sopimuspuolen toimivaltaiselle viranomaiselle tietoja, jotka koskevat liikenteen harjoittajan tekemiä sopimusrikkomuksia ja niistä liikenteen harjoittajalle seuranneita toimenpiteitä.

3 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 30 päivänä tammikuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Johannes Koskinen*

SOPIMUS

SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN JA MOLDOVAN TASAVALLAN HALLITUKSEN VÄLILLÄ KANSAINVÄLISESTÄ MAANTIELIIKENTEESTÄ

Suomen tasavallan hallitus ja Moldovan tasavallan hallitus, jäljempänä sopimuspuolet, ottavat huomioon maiden kahdenvälisen suhteen myönteisen kehityksen, pyrkivät edistämään maiden välisen maantieliikenteen ja niiden alueiden kautta kolmansiiin maihin suuntautuvan kauttakulkuliikenteen kehitystä ja ovat sopineet seuraavaa:

1 Artikla

Tämän sopimuksen mukaisesti sopimuspuolten liikenteenharjoittajilla on oikeus harjoittaa kansainvälistä maantieliikennettä molempien maiden välillä tai niiden alueiden kautta.

2 Artikla

Molempien sopimuspuolten allekirjoittamien sopimusten ja YK:n Euroopan talouskomission sisämaan liikennekomitean määritelmiä sovelletaan tähän sopimukseen.

3 Artikla

Sopimuspuolten välillä tai niiden alueiden kautta harjoitettavaan säännölliseen ja epäsäännölliseen henkilöliikenteeseen, lukuun ottamatta tämän sopimuksen 4 artiklassa tarkoitettua liikennettä, tarvitaan molempien maiden toimivaltaisten viranomaisten myöntämä lupa.

Lupahakemuksessa on oltava seuraavat tiedot: liikenteenharjoittajan nimi, ajoreitti, aikataulu ja liikennöintikausi.

4 Artikla

Satunnaiseen henkilöliikenteeseen ei tarvita lupaa. Sellaisesta liikenteestä on kyse, kun samalla ajoneuvolla kuljetetaan samaa henkilöryhmää ajoneuvon rekisteröineen sopimuspuolen alueella alkaneella ja sinne päättyväksi tarkoitettulla matkalla ("matkat suljetuin ovin"), tai - ajoneuvon rekisteröineen sopimuspuolen alueella alkaneella ja toisen sopimuspuolen alueella päättyvällä matkalla, jos kyseinen ajoneuvo palaa rekisteröintimaahansa tyhjänä, tai - kun ajoneuvon rekisteröineen sopimuspuolen liikenteenharjoittajan ajoneuvo saapuu toisen sopimuspuolen alueelle tyhjänä matkustajien ottamista varten.

Tämän artiklan mukaisissa kuljetuksissa ajoneuvon kuljettajalla on oltava matkustajaluettelo.

5 Artikla

Tavarankuljetukset molempien maiden välillä tai niiden alueiden kautta kolmansiiin maihin, lukuun ottamatta tämän sopimuksen 6 artiklan mukaisia kuljetuksia, ovat luvanvaraisia.

Sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset sopivat vuosittain lupien määrästä vastavuoroisuuden perusteella.

6 Artikla

Lupia ei kuitenkaan vaadita:

- kotitalouksien muuttotavaroiden kuljetukseen
- hautajaiskuljetukseen
- messu- ja näyttelytavaroiden ja -varusteiden kuljetukseen
- urheilutilaisuuksiin tarkoitettujen kilpaeläinten, moottoriajoneuvojen ja muiden tavaroiden kuljetukseen
- teatterilavasteiden ja -tarvikkeiden sekä soitinten kuljettamiseen ja radio- ja televisio-ohjelmien tai elokuvien tekemiseen tarvittavien laitteiden ja välineiden kuljetukseen
- rikkoutuneiden ajoneuvojen kuljetukseen
- lääkintäkaluston ja luonnonkatastrofien yhteydessä tarvittavan ensiapumateriaalin kuljetukseen
- postin kuljetukseen

Myös muiden kuljetuspalvelujen osalta voidaan myöntää poikkeus lupavaatimuksesta molempien maiden toimivaltaisten viranomaisten niin sopiessa.

7 Artikla

Jos kuljetuksessa käytettävät mitat tai painot poikkeavat toisen sopimuspuolen sallimista rajoista, vaaditaan sopimuspuolen toimivaltaisen viranomaisen myöntämä erityislupa.

8 Artikla

Vaarallisten aineiden kuljetuksissa Suomen alueella noudatetaan vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä kuljetuksista tehdyn eurooppalaisen sopimuksen (ADR) määräyksiä.

Vaarallisten aineiden kuljetuksissa Moldovan alueella vaaditaan erityislupa.

9 Artikla

Kuljetuksissa on noudatettava sen sopimuspuolen, jonka alueella kuljetus suoritetaan, lakeja ja määräyksiä.

10 Artikla

Sopimuspuolen liikenteenharjoittajat eivät saa harjoittaa henkilö- tai tavaraliikennettä toisen sopimuspuolen alueella eikä toisen sopimuspuolen ja kolmannen maan alueiden välillä, jollei toisen sopimuspuolen toimivaltaiset viranomaiset ole antaneet tähän suostumusta.

11 Artikla

Toisen sopimuspuolen alueella tämän sopimuksen perusteella harjoitettava henkilö- ja tavara-liikenne ja tällaisia kuljetuksia suorittavat moottoriajoneuvot ovat vastavuoroisuuden perusteella vapautetut lupien ja teiden käytöstä kannettavista veroista ja maksuista.

12 Artikla

Raja-, tulli ja terveydenhoitotarkastus tehdään niiden kansainvälisten sopimusten mukaisesti, joihin molemmat sopimuspuolet ovat liittyneet, ja kysymyksiin, joita nämä sopimukset eivät koske, sovelletaan kunkin maan kansallista lainsäädäntöä.

13 Artikla

1. Kun tämän sopimuksen perusteella suoritetaan kuljetuksia, tullimaksuja ei kanneta eikä lupaa vaadita toisen sopimuspuolen alueelle tuotavista:
 - polttoaineesta, joka on ajoneuvon moottorin polttoainejärjestelmään toiminnallisesti ja rakenteellisesti kuuluvissa polttoainesäiliöissä
 - voiteluaineista
 - varaosista.
2. Käyttämättömät osat on jälleenvietävä ja vaihdetut osat palautettava, tuhottava tai luovutettava kyseisen sopimuspuolen alueella voimassaolevien säännösten mukaisesti.

14 Artikla

Sopimuspuolten toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava toisilleen tätä sopimusta vastaan tehdyistä rikkomuksista sekä toisen sopimuspuolen liikenteenharjoittajia vastaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti määrätyistä seuraamuksista.

15 Artikla

Tämän sopimuksen täytäntöönpanon helpottamiseksi sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset asettavat sekakomitean, joka kokoontuu vuorotellen molemmissa valtioissa toisen sopimuspuolen toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä.

16 Artikla

Tämä sopimus ei vaikuta niihin sopimuspuolten oikeuksiin ja velvoitteisiin, jotka johtuvat muista niiden tekemistä kansainvälisistä sopimuksista, joiden osapuolia ne ovat.

17 Artikla

Tämän sopimuksen määräysten täytäntöönpanemiseen valtuutettu toimivaltainen viranomainen Suomessa on liikenneministeriö ja Moldovan tasavallassa liikenneministeriö.

18 Artikla

Tämä sopimus tulee voimaan kolmekymmentä päivää sen jälkeen, kun toisenkin sopimuspuolen diplomaattiset lähteet ilmoittavat kirjallisesti sopimuksen voimaantuloa varten tarpeellisten sopimuspuolten sisäisten menettelyjen toteuttamisesta.

19 Artikla

Tämä sopimus on tehty yhdeksi vuodeksi ja se uusitaan ilman eri toimenpiteitä yhdeksi vuodeksi kerrallaan, ellei jompikumpi sopimuspuolista ilmoita toiselle sopimuspuolelle viimeistään kolme kuukautta ennen silloisen kauden päättymistä aikeestaan lakkauttaa sopimus.

Tehty Helsingissä 24 päivänä kesäkuuta 1997 kahtena suomen-, moldovan- ja englanninkielisenä kappaleena, ja kaikki tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.

Jos tämän sopimuksen määräyksistä syntyy eri tulkintoja, etusija annetaan englanninkieliselle sopimukselle.

Suomen tasavallan
hallituksen puolesta

Moldovan tasavallan
hallituksen puolesta